

prima instanță, jud.: Gh. Mîțu

dosarul nr. 2ra-1448/2016

instanța de apel, jud.: V. Pruteanu, L. Popova, A. Gavrilița

Î N C H E I E R E

22 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță, Galina Stratulat

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de avocatul Tudor Lazăr, în interesele Asociației Profesionale „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” și avocatul Angela Dolea, în interesele Societății Comerciale „Termoart-Lux” Societate cu Răspundere Limitată,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea Comerciale „Termoart-Lux” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Asociației Profesionale „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” și Mihail Molozea cu privire la repararea prejudiciului material, încasarea penalităților, a dobânzilor de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016, prin care s-au respins apelurile declarate de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” și Societatea Comercială „Termoart-Lux” Societate cu Răspundere Limitată cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 04 iunie 2015,

c o n s t a t ă :

La 08 noiembrie 2013 SC „Termoart-Lux” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva AP „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” și Mihail Molozea cu privire la repararea prejudiciului material în sumă de 32 277 lei, încasarea penalității în valoare de 0,1% din suma despăgubirii, dobânzii de întârziere pentru fiecare zi de întârziere și a cheltuielilor judiciare.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 15 august 2013, în mun. Chișinău, str. Grenoble 147/2 a avut loc accidentul rutier cu participarea autovehiculului de model „Opel Astra” cu n/î A 934 CT, condus de Mihail Molozea, ca urmare fiind deteriorat autovehiculul de model „Mercedes 312D” n/î C MW 583, condus de Nicolae Balacci.

Conform dosarului contravențional nr. 9383 din 15 august 2013 și a deciziei agentului constatator, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut conducătorul autovehiculului „Opel Astra” cu n/î A 934 CT, Mihail Molozea.

Ulterior, s-a constatat că la momentul producerii accidentului rutier, persoana vinovată în accident nu deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă.

Dat fiind faptul că automobilul prejudiciat de model „Mercedes 312D”, n/î C MW 583 aparține cu drept de proprietate SC „Termoart-Lux” SRL, iar autovehiculul era necesar în activitatea de transportare a materialelor de construcție-echipament, pentru a fi reparat, la 17 august 2013 a fost înaintată o cerere de stabilire a prejudiciului la Centrul Național de Expertize Judiciare de pe lângă MJ al RM. La constatarea prejudiciului a fost invitat vinovatul în accident, care însă nu s-a prezentat, precum și 2 martori: Nicolae Balacci și Timotin V., semnăturile cărora sunt pe Actul de examinare a unității de transport.

Susține reclamanta că, potrivit Raportului de constatare tehnico-științifică nr. 1656 din 27 septembrie 2013, elaborat de Centrul Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției al RM, valoarea prejudiciului material cauzat posesorului automobilului SC „Termoart-Lux” SRL, cu includerea uzurii a constituit suma de 32 736 lei.

După constatarea nemijlocită a prejudiciului, autovehiculul de model „Mercedes 312D” cu n/î C MW 583, a fost tractat la unitatea de specialitate SRL „Autoscorpio” din mun. Chișinău, str. Codrilor 12.

Afirmă că, pentru lucrările de reparație a automobilului, s-au suportat următoarele cheltuieli: Servicii reparații auto de în sumă de 30 005 lei, dintre care: manopera – în sumă de 12 315 lei, piese în sumă de - 17 690 lei, Parbriz în sumă de - 1 150 lei, Tractări auto în sumă de - 480 lei, Efectuarea expertizei în sumă de - 642 lei, iar în total suma de - 32 277 lei.

Deci, deși potrivit raportului de constatare tehnico-științifică nr. 1656 din 27 septembrie 2013 prejudiciul a fost evaluat în mărime de 32 736 lei, fiind aplicată uzura la piesele de schimb, reclamantul solicită cheltuielile reale suportate pentru remedierea prejudiciului de 32 277 lei.

Reieșind din considerentul că potrivit legislației din domeniul asigurărilor, prejudiciul cauzat de către posesorul autovehiculului ce nu a respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă, este recuperat din Fondul de protecție a victimelor străzii, reclamanta s-a adresat către AP „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” cu o cerere de despăgubire, în temeiul prevederilor pct. 10, 16, 17 al Regulamentului privind Fondul de protecție a victimelor străzii, aprobat prin hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 19/ 11 din 09 aprilie 2009 și art. 20 alin. (5) al Legii 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

Prin scrisoarea nr. 01-2221/2013 din 24 octombrie 2013, BNAA a informat că nu achită despăgubirea pentru prejudiciul cauzat de către o persoană ce nu deținea polița de asigurare, obligatorie, la momentul producerii accidentului, deoarece contrar prevederilor art. 20 alin. (6) și din Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 și pct. 12 din Regulamentul privind Fondul de protecție a victimelor străzii, reprezentantul AP „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” nu a participat la constatarea prejudiciului.

Reclamanta categoric nu este de acord cu poziția AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” de refuz în despăgubire din mai multe considerente, invocând că, proprietarul autovehiculului prejudiciat de model „Mercedes 312D” cu n/î C MW 583, prin prisma Regulamentului privind Fondul de protecție a victimelor străzii și art. 33 alin. (1) al Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2009 - evident că este victimă a străzii, deoarece a fost prejudiciat de către o persoană ce nu a respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto.

La caz, păgubitul, necunoscând cine urmează să efectueze constatarea prejudiciului, a apelat la serviciile unei instituții de stat Centrul Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției al RM.

Consideră că, a invoca refuzul în despăgubire doar din motivul că AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” nu a avut posibilitate de a constata întinderea reală a pagubei, este ilegal, or, prejudiciul a fost constatat de către specialiști licențiați, independenți, obiectivi, care poartă răspundere în conformitate cu art. 312 din Codul Penal al RM pentru prezentarea cu bună știință a unor concluzii false, pentru ce a semnat expertul Cechin Adrian.

Mai mult ca atât, ar fi fost temeinic refuzul în despăgubire a AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” în situația când păgubitul-reclamant ar fi prezentat doar facturile și alte documente justificative ce confirmă reparația autovehiculului prejudiciat, fără o expertizare anterioară reparației propriu zise.

Mai indică reclamantul că, a întreprins toate măsurile dependente de el în circumstanțele create, necunoscând compania de asigurări în care deține poliță de asigurare vinovatul în accident, reclamantul s-a adresat unei expert independent. Ulterior, din extremă necesitate a reparat urgent autovehiculul de model „Mercedes 312D” cu n/î C MW 583, deoarece era un mijloc de activitate de transportare a materialelor de construcție-echipament, producător de venit zilnic, iar fiecare zi de așteptare ar fi creat dificultăți în activitatea SC „Termoart-Lux” SRL.

Prin prisma prevederilor art. 1 alin. (2) al Legii nr. 1086 din 23 iunie 2000 cu privire expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale, Raportul de constatare tehnico-științific nr. 1656 din 27 septembrie 2013 elaborat de Centrul Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției al RM are aceeași valoare juridică ca un raport de expertiză judiciară, prin care fapt și a fost stabilită întinderea reală a pagubei.

Astfel, în conformitate cu prevederile pct. 11 al Regulamentului privind Fondul de protecție a victimelor străzii, aprobat prin Hotărârea comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 19/11 din 09 aprilie 2009, din cuantumul total al despăgubirii prejudiciului în mărime de 32 277 lei, fiind excluse cheltuielile pentru efectuarea expertizei în mărime de 642 lei, AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” urmează și este obligat să achite despăgubirea în cuantum de 29 135 lei, iar 2 500 lei din contul persoanei vinovate în accident, Mihail Molozea.

Dat fiind faptul că prin scrisoarea nr. 01-2221/2013 din 24 octombrie 2013, la cererea reclamantei din 21 octombrie 2013 BNAA a refuzat executarea obligației de achitare a despăgubirii, reclamanta consideră, data respectivă,

termenul din care curge calculul penalității de întârziere în mărime de 0,1% pentru fiecare zi potrivit prevederilor art. 6 alin. (6) al Legii nr. 407-XVI cu privire la asigurări, or, potrivit prevederilor art. 617 alin. (2) lit. i) din Codul civil, nu este necesară somația de punere în întârziere a debitorului, dacă debitorul a declarat în scris că nu dorește să execute obligația.

Susține că, întârzierea în executarea obligațiilor pecuniare are drept consecință plata penalităților și dobânzii de întârziere, indiferent dacă debitorul a folosit acești bani în alte scopuri sau i-a reținut cu rea-intenție. Este în prezența folosirii mijloacelor financiare străine, de aceea pîrîtul AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” este obligat de lege de a achita penalitatea de întârziere pe perioada de 180 zile și dobînzile pentru perioada 21 octombrie 2013 – 04 iunie 2015, astfel, penalitatea de întârziere constituind $29\ 135\ \text{lei} \times 0,1\% \times 180\ \text{zile} = 5\ 244,30\ \text{lei}$.

Referitor la dobînda de întârziere a indicat că, potrivit statisticii privind ratele de dobîndă la instrumentele de reglementare monetară ale BNM pentru perioada vizată, rata nu a fost constantă, constituind 4,5%, 3,5%, 6,5%, 8,5%, 13,5%, deci, dobînda de întârziere pentru perioada 21 octombrie 2013 – 04 iunie 2015, pusă pe contul AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” va constitui suma de 6 923,33 lei. Dobînda de întârziere, ce urmează să o suporte pîrîtul Mihail Molozea pentru perioada 08 noiembrie 2013 – 04 iunie 2015, va constitui suma de 578,67 lei. Iar în total penalități și dobînzi în sumă de 12 746,30 lei.

Solicită reclamanta admiterea acțiunii cu cerințele concretizate, încasarea din contul pîrîtului AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” a sumei de 29 135 lei cu titlu de despăgubire a prejudiciului, sumei de 5 244,30 lei cu titlu de penalitate și sumei de 6 923,33 lei cu titlu dobîndă de întârziere, iar în total suma de 41 302,63 lei, taxa de stat proporțional sumei solicitate în mărime de 1 239,07 lei și 5 000 lei cheltuieli de asistentă juridică, în total suma de 67 541,70 lei, precum și încasarea din contul pîrîtului Mihail Molozea suma de 2 500 lei cu titlu de despăgubire a prejudiciului și suma de 578,67 cu titlu de dobîndă de întârziere, în total suma de 3 078, 67 lei și taxa de stat proporțional sumei solicitate în mărime de 92,40 lei, în total suma de 3 171 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 iunie 2015 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de SC „Termoart-Lux” SRL, s-a încasat de la AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” suma de 29 135 lei cu titlu de despăgubire a prejudiciului material, cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 874,05 lei și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 3500 lei. S-a încasat de la Molozea Mihail în beneficiul SC „Termoart-Lux” SRL suma de 2500 lei, cu titlu de despăgubire a prejudiciului material și cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 75 lei. În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, la 17 iunie 2015 a declarat apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 iunie 2015, solicitînd admiterea apelului, casarea integrală a hotărîrii instanței de fond cu emiterea unei

noi hotărâri prin care acțiunea depusă de SC „Termoart-Lux” SRL să fie respinsă integral.

De asemenea, nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe reprezentantul SC „Termoart-Lux” SRL, avocatul Angela Dolea la 01 iulie 2015 a declarat apel, împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 iunie 2015, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii instanței de fond în partea respingerii cerințelor de încasarea parțială a cheltuielilor de judecată cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte și admiterea integrală a acestor cerințe.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016 s-au respins cererile de apel depuse de AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” și SC „Termoart-Lux” SRL cu menținerea hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 iunie 2015.

La 18 aprilie 2016, avocatul Tudor Lazăr, în interesele AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii și încasare a cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a indicat că, consideră hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel ca fiind neîntemeiate, contrare prevederilor legale aplicabile soluționării litigiului și pasibile de a fi casate.

Susține recurentul că, legiuitorul a stabilit în sarcina asiguratorului (AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”) o serie de obligații, specificate expres la art. 19 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2016, una dintre care constituind obligația de a examina bunurile avariate și de a încheia, în termen de 5 zile lucrătoare din data sesizării despre producerea accidentului de autovehicul, un proces-verbal de constatare a pagubelor.

Astfel, cu neglijarea cerințelor legale, SC „Termoart-Lux” SRL a înregistrat la 21 octombrie 2013, dată la care unitatea de transport de model „Mercedes 312D”, n/î C MW 583 era deja reparată, iar ca consecință nu a pus la dispoziția AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” autovehiculul, nefiind posibilă întocmirea procesului-verbal de constatare a defecțiunilor tehnice cauzate.

La 23 mai 2016 avocatul Angela Dolea, în interesele SC „Termoart-Lux” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în partea respingerii cerințelor de încasare a penalităților și a dobânzilor de întârziere și încasarea a cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe neîntemeiate, adoptată cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept.

Afirmă că, instanțele au admis cerința de încasare a pagubei materiale, însă eronat au respins cerința de încasare a penalităților și dobânzilor de întârziere,

motivînd că obligația de achitare a despăgubirilor nu era exigibilă, iar din moment ce nu era exigibilă nu putea fi pusă în întîrziere, în cazul în care obligația de despăgubire derivă din lege și este o obligație pecuniară.

Susține recurentul că, legiuitorul s-a expus clar că, achitarea despăgubirii de asigurare este o obligație pecuniară, executarea căreia are termen scadent, este exigibilă, neexecutarea căreia atrage după sine plata penalităților și dobînzilor de întîrziere.

Consideră că, obligația devenit definitivă și scadentă din momentul înaintării refuzului în despăgubire din partea AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”.

Totodată, a indicat că consideră contrară prevederilor art. 96 CPC, respingerea cerinței de încasare a cheltuielilor de asistență juridică în volum deplin, în cazul în care cheltuielile au fost reale și rezonabile.

Examinînd temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de avocatul Tudor Lazăr, în interesele AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” și avocatul Angela Dolea, în interesele SC „Termoart-Lux” SRL nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Mihail Grate, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de avocatul Tudor Lazăr, în interesele AP „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” și avocatul Angela Dolea, în interesele SC „Termoart-Lux” SRL ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursurile declarate de avocatul Tudor Lazăr, în interesele Asociației Profesionale „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” și avocatul Angela Dolea, în interesele Societății Comerciale „Termoart-Lux” Societate cu Răspundere Limitată se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Galina Stratulat